

Leren in verbinding tussen de Marnix en het werkveld

Dag van het Partnerschap
Utrecht, 8 april 2026

Mirthe Lubbinge
Kirsten Meijer
Gerbert Sipman

Partners
in opleiding en ontwikkeling

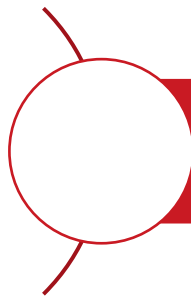
marnix academie

LECTORAAT

SO&P

SAMEN OPLEIDEN
& PROFESSIONALISEREN

Aanleiding

Partners in Opleiding en Ontwikkeling (POO)

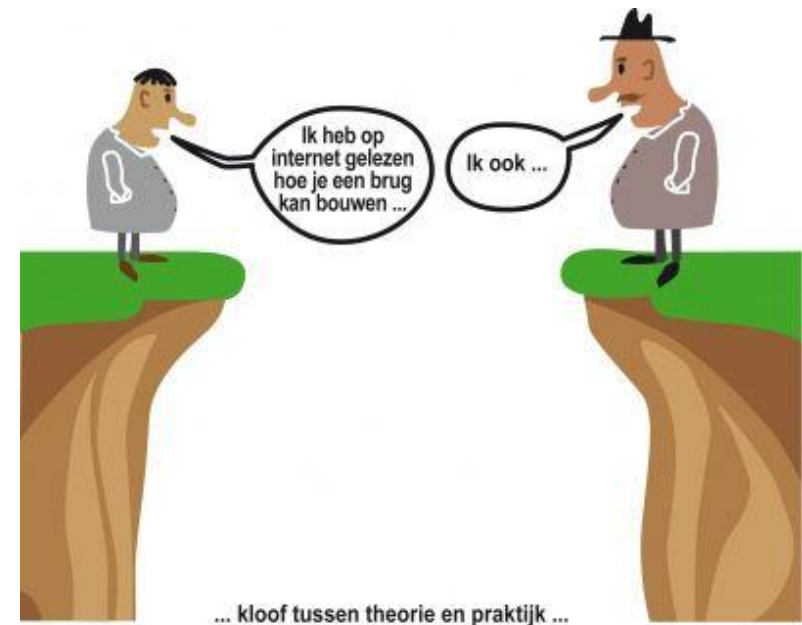
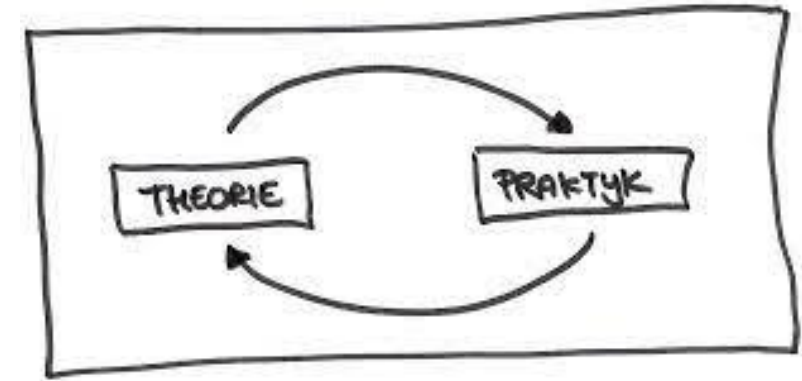
- POO in cijfers: 20+ jaar, 100%, 350 scholen, 350 schoolopleiders, 65 instituutopleiders, 9 onderwijsregio's
- Nieuwe voltijdscurriculum (2021): het onderwijs op de pabo nog beter aan te laten sluiten op de praktijk van de aanstaande leerkracht in de school en op de opleiding meer gebruik te maken van de diversiteit aan praktijksituaties waar onze studenten in leren.

Breder perspectief

- Nederlandse hogescholen streven naar flexibilisering van lerarenopleidingen door curricula responsiever te maken ten opzichte van de behoeften van studenten (Van Bemmelen et al., 2025).
- Er is een toenemende diversiteit aan partnerschappen tussen scholen en opleidingsinstituten; de beroepsgroep van lerarenopleiders is divers (het aantal schoolopleiders neemt toe) (Dille et al., 2025).

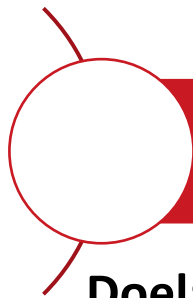
Samen Opleiden: verbinden van leren in twee contexten

In theorie is er geen verschil
tussen theorie en praktijk.
In de praktijk wel.

- Yogi Berra

OM
DENKEN

Vooronderzoek

Doel:

Inzicht krijgen in hoe studenten het leren-in-verbinding tussen opleiding en praktijk en vice versa ervaren om dit vervolgens te optimaliseren en het nieuwe curriculum te verbeteren

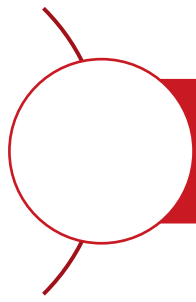
2021-2022 (pilot)	2022-2023	2023-2024	2024-2025
1 ^e -jaars BOC interviewt (vragenlijst!)	1 ^e /2 ^e -jaars workshops	1 ^e /2 ^e /3 ^e -jaars workshops	1 ^e /2 ^e /3 ^e -jaars workshops

Dataverzameling in workshops:

1. introductie onderzoek, 2. vragenlijst manieren verbinden t-p, 3. beschrijven hoogte-/dieptepunt(-en) semester, 4. bepalen helpende en belemmerende factoren, 5. tops en tips richting Samen Opleiden

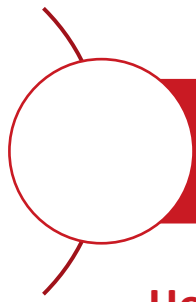
Analyses op basis van de praatplaat ‘Leren laten werken’:

- Thema; verbinden van leren in 2 contexten; helpende factoren opleiding; helpende/belemmerende factoren opleiding/praktijk; voorbereiden-uitvoeren–evalueren; oriëntatie-participatie-acquisitie; effect op student
- Gezamenlijke betekenisgeving met opleiders

Conclusies vooronderzoek

- De verbinding tussen theorie en praktijk komt vooral vanuit de **opleiding richting de praktijk**; de **mentor speelt hierin een sleutelrol**, docenten en schoolopleiders minder.
- **Medestudenten** helpen bij het leggen van de verbinding; **leerteams** worden zowel als ondersteunend als belemmerend ervaren. Studenten verwachten van **docenten betrokkenheid, duidelijkheid en ruimte**.
- Studenten ervaren de koppeling vooral wanneer ze **concrete materialen, voorbeelden of theorie** krijgen die **direct/na aanpassing toepasbaar** zijn in de lespraktijk (acquisitie van vaardigheden).
- Het **herkennen van theorie** in de praktijk helpt bij de verbinding; het **achteraf koppelen van theorie aan ervaringen** en **transfer** naar andere situaties gebeurt minder.
- **Stress door deadlines en onduidelijke verwachtingen** belemmert het leerproces; studenten hebben soms behoefte aan momenten waarop de druk vermindert (ook van zichzelf).

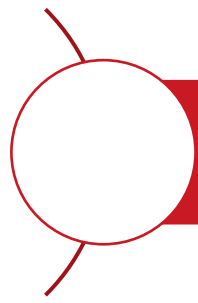

Persona's...op weg naar een toolkit

Holistische/intuïtieve benadering

1. Systeemopstelling: kernzin per persona (acht)
2. Bevragen persona's vanuit theoretische perspectieven:
 - Hermanussen et al. (2000): manieren van leren in de praktijk
 - Koster et al. (2021): bouwstenen voor leeromgeving SO&P
 - Oosterheert & Vermunt (2002): hoe leraren-in-opleiding leren
 - Timmermans (2012): leren op opleidingsscholen
 - van der Velde et al. (2020): onderzoekend vermogen
3. Feedback op eerste versie persona's (lerarenopleiders)
 - leren en begeleiden, maar ook doorgroeien
 - negende persona, bleek al wel in het veld te liggen
4. Studenten Driejarige Pabo
 - aanscherpen teksten (studententaal)
 - valideren samenhang kernzin, kwaliteiten en uitdagingen
 - vormgeving: toolkit/werkvormen, totemfiguren (dieren)

Aan de slag...hoe stem jij af op verschillen in leren?

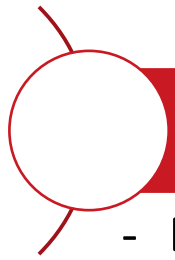
Oefening 1: Hoe werkt jouw manier van leren door in je begeleiding?

1. **Esra:** “Ik beweeg heen en weer tussen theorie en praktijk, daar krijg ik energie van”
2. **Sam:** “Theorie? Alleen als het moet...van de opleiding”
3. **Ali:** “Ik heb de theorie nodig om überhaupt de praktijk in te durven”
4. **Alex:** “Ik gebruik theorie en stage zoals het mij uitkomt; ik pak mijn kansen”
5. **Jip:** “Ik pak de theorie erbij als mij dat helpt in de praktijk, dat voelt vanzelfsprekend (en ben ik gewend)”
6. **Noa:** “Ik heb overzicht nodig, de theorie kan mij helpen om de praktijk te begrijpen”
7. **Beau:** “Ik weet wat ze op de opleiding en in de stage van mij willen, dus daar maak ik slim gebruik van”
8. **Dominique:** “Ik zie vaak niet wat die theorie en praktijk met elkaar te maken hebben; ik hoor hier iets en zie daar iets, maar dan?!?”
9. **Robin:** “Ik heb de praktijk nodig om me door de opleiding te wo

Individueel (6 min.)

1. Kies in 30 seconden de kernzin die het beste bij jouw manier van leren past. Lees van deze persona ‘Welke begeleiding helpt mij?’.
2. Reflecteer op hoe jouw manier van leren al dan niet doorwerkt in de manier waarop je in de basis je studenten neigt te begeleiden

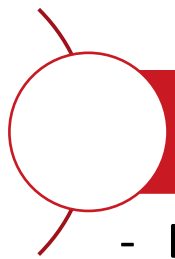
Oefening 2: Hoe stem je af op studenten die verder van je af staan?

- **Esra:** “Ik beweeg heen en weer tussen theorie en praktijk, daar krijg ik energie van”
- **Sam:** “Theorie? Alleen als het moet...van de opleiding”
- **Ali:** “Ik heb de theorie nodig om überhaupt de praktijk in te durven”
- **Alex:** “Ik gebruik theorie en stage zoals het mij uitkomt; ik pak mijn kansen”
- **Jip:** “Ik pak de theorie erbij als mij dat helpt in de praktijk, dat voelt vanzelfsprekend (en ben ik gewend)”
- **Noa:** “Ik heb overzicht nodig, de theorie kan mij helpen om de praktijk te begrijpen”
- **Beau:** “Ik weet wat ze op de opleiding en in de stage van mij willen, dus daar maak ik slim gebruik van”
- **Dominique:** “Ik zie vaak niet wat die theorie en praktijk met elkaar te maken hebben; ik hoor hier iets en zie daar iets, maar dan?!?”
- **Robin:** “Ik heb de praktijk nodig om me door de opleiding te worstelen”

Tweetal (10 min.)

1. Kies samen in 30 seconden de kernzin van de persona die jullie het meest uitdaagt in jullie begeleiding; lees ‘Hoe leer ik?’ en ‘Welke begeleiding helpt mij?’.
2. Bespreek samen wat je vanuit de manier waarop je in de basis je studenten neigt te begeleiden al biedt en wat deze student wellicht meer/minder/anders van jou nodig heeft?

Oefening 3: Hoe laat je studenten van en met elkaar leren?

- **Esra:** “Ik beweeg heen en weer tussen theorie en praktijk, daar krijg ik energie van”
- **Sam:** “Theorie? Alleen als het moet...van de opleiding”
- **Ali:** “Ik heb de theorie nodig om überhaupt de praktijk in te durven”
- **Alex:** “Ik gebruik theorie en stage zoals het mij uitkomt; ik pak mijn kansen”
- **Jip:** “Ik pak de theorie erbij als mij dat helpt in de praktijk, dat voelt vanzelfsprekend (en ben ik gewend)”
- **Noa:** “Ik heb overzicht nodig, de theorie kan mij helpen om de praktijk te begrijpen”
- **Beau:** “Ik weet wat ze op de opleiding en in de stage van mij willen, dus daar maak ik slim gebruik van”
- **Dominique:** “Ik zie vaak niet wat die theorie en praktijk met elkaar te maken hebben; ik hoor hier iets en zie daar iets, maar dan?!?”
- **Robin:** “Ik heb de praktijk nodig om me door de opleiding te worstelen”

Viertal (8+2 min.):

1. Brainstorm: Hoe kun je in je begeleiding gebruik maken van de verschillen tussen persona's/studenten?
2. Reflectie: Wat nemen jullie vanuit de workshop mee over het begeleiden van diversiteit in leren?

Nagesprek

Wat wil gezegd/gevraagd/gedeeld worden?

[illegible]